

der i 1951 blev etableret en amerikansk base på bopladsen, og vi ved den dag i dag, at der ikke ville have været nogen flytning, hvis der ikke havde været en base.

Dette blev bekræftet af hr. Jørgen Busch fra Danmark, som i mange år har arbejdet for den danske vejrtjeneste i Thule og senere på den amerikanske base. Denne herre var helt forundret over, at myndighederne i Danmark bliver ved med at påstå, at flytningen skete efter befolkningens eget ønske. Han har fortalt, at befolkningen den 22. maj i 1953 fik besked på at flytte i løbet af fire dage. Dette udsagn er også en bekræftelse af, hvad den nulevende forflyttede Thulebefolkning selv har fortalt mig.

Må jeg benytte lejligheden til at rette en tak til ekstern lektor Jens Brøsted for hans utrættelige arbejde for at bevise over for omverdenen, hvad der skete i Grønland på daværende tidspunkt, noget, som vi alle i Grønland har haft kendskab til. Han har indhentet sine nye oplysninger fra bl.a. amerikanske frigivne arkiver, som bekræfter, at det var et amerikansk krav, der førte til tvangsflytningen af Thulebefolkningen i 1953.

Disse oplysninger benægtes af den danske regerings eget undersøgelsesudvalg, da det påstås, at Thulebefolkningens flytning var en dansk beslutning i overensstemmelse med Thulebefolkningens interesser. Jeg må indrømme, at jeg desværre ikke har megen tillid til rapporten fra regeringens undersøgelsesudvalg, og jeg har ikke den fornemmelse, at der er divergens mellem Landsstyrets og Avanersuaq Kommunes, Thule Kommunes opfattelse af Zieglerrapporten. Ved en gennemgang af kildemateriale til Zieglerrapporten konstaterer vi følgende:

For det første: Gruppen bag rapporten drager dels konklusioner, der ikke er belæg for, dels undlader den efter min mening vigtigt materiale til belysning af sagens sammenhæng. For det andet: Man ikke ser på sagen i en større sammenhæng, kun på selve flytningen. For det tredje: Bl.a. beslutningsprocessen omkring Thule Air Bases etablering er ikke berørt i Zieglerrapporten. For det fjerde: Danmarks forhold til FN er ikke belyst med hensyn til motiveringen for etablering af basen. Og endelig for det femte: Man forholder sig ikke den dokumenterbare misinformation af de danske politikere.

Må jeg citere, hvad Jens Brøsted i år skrev i Sermisiaq, Grønlands avis, nr. 37. Indlæggets overskrift er »Diskretion og tvang. Det amerikanske krav om Thules flytning«, og der står:

»Nye oplysninger fra amerikanske arkiver bekræfter, at det var amerikanske krav, der førte til tvangsflytningen af Inughuit, Thules oprindelige befolkning i 1953.«

Dette forhold benægtes af regeringens undersøgelsesudvalg, som fastholder, at flytningen var en dansk beslutning i overensstemmelse med befolkningens interesser. Undersøgelsesudvalget fortsætter den traditionelle og bevidste sløring af sandheden og har ikke løst sin helt centrale opgave, nemlig at belyse omstændighederne ved befolkningens flytning.

I interne dokumenter ved man godt, hvordan sagerne forholdt sig. I et bidrag fra den amerikanske ambassade i København til en rapport til USA's præsident om alle amerikanske oversøiske baser hedder det i 1957, at hele den eski-moiske landsby blev flyttet på foranledning af det amerikanske luftvåben.

Ja, hr. formand, jeg skal nok vente med at fortsætte til næste gang.

Formanden:

Undskyld. Taleren har lige brugt den dobbelte taletid. Jeg har været meget liberal, men jeg tror, vi må stoppe.

Otto Steenholdt (V):

Jeg fortsætter næste gang.

Formanden:

Ja, tak. Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har naturligvis med ganske særlig interesse lyttet til, hvad hr. Rosing og hr. Steenholdt har sagt, og jeg kan konstatere, at der i hvert fald hos forslagsstillerne er fuldstændig enighed i de fremførte synspunkter om, at der er behov for en uforbeholden og direkte æresoprejsning, at der forelå en tvangsforflytning, og at den foreslåede Dundasløsning ikke kan betragtes som den definitive løsning på erstatningsspørgsmålet. Sådan mener jeg at kunne høre de meldinger, der kom.

Det ligger jo desværre ganske langt fra det, som regeringen havde at byde på under den her debat, for hvis det, som regeringen havde at byde på, skal karakteriseres med ét enkelt ord, så må ordet være: Intet. Regeringen havde en henvisning til en tekst, til et kapitel i DUPI-rapporten, som perifert vil berøre dette her spørgsmål. Det var alt, hvad regeringen havde.